

Méndez, A. (2009) *De la vinya a la ramaderia. El canvi en el model agrari menorquí (1708-2006)*. Palma de Mallorca: Institut Balear d'Economia.

De la vinya a la ramaderia: el canvi en el model agrari menorquí (1708-2006)

El sector vitícola de Menorca al llarg dels segles XVIII, XIX i XX ha tingut una evolució particular dins de l'agricultura de l'illa. En el segle XVIII la producció de vi va créixer fortament, gràcies a l'estímul de l'augment de la població, fins que les rigideses institucionals van frenar aquest impuls. Durant els anys turbulents de canvi de segle es va produir una revifada del conreu de la vinya, però la severa depressió que pateix l'economia insular a partir del 1830 anirà acompanyada d'una forta caiguda dels preus del vi. Així, quan l'oidium assoli l'illa a partir del 1852, s'experimentarà una arrencada massiva de vinyes; la segona part del segle XIX veurà l'arribada de plagues com el mildiu i la fil·loxera, que seguiran minant la producció de vi. La manca de dinamisme comercial d'aquest sector contrasta amb l'empenta de la ramaderia bovina. Inicialment el protagonisme el té la cria d'animals, però la producció formatgera, des d'uns inicis ben modestos, anirà prenent volada, fins a assolir una gran importància a mesura que avanci el segle XX; a partir de la dècada de 1960 es converteix en gairebé l'únic sector agrari de la illa. Tanmateix, i malgrat l'augment dels rendiments esdevingut a partir de 1950, la ramaderia presentarà una capacitat de generació de renda decreixent, amb la qual cosa perdrà pes en l'economia de l'illa de forma accelerada. En clar contrast, els darrers anys s'està produint la represa de la vinya de Menorca. En el treball es quantifiquen la producció vitivinícola i ramadera i els seus preus durant aquests tres segles.

Alfons Méndez Vidal va néixer a Maó el 1967. Es llicencià en Economia General a la Universitat de Barcelona el 1990 on obtingué el Premi Extraordinari Fi de Carrera. Prosseguí els seus estudis en la Universitat Pompeu Fabra fins a atènyer el Màster en Economia (1994). El 2003 fou guardonat amb el VI Premi d'Investigació Ciutat de Maó pel seu treball *La crisi de la fil·loxera a Menorca. L'evolució de la viticultura entre dos segles (1801-1970)*. L'any 2008 es va doctorar en la Universitat de les Illes Balears; el treball de recerca presentat, el qual ha donat lloc a aquest llibre, fou qualificat amb Excel·lent Cum Laude. És membre de l'Institut Menorquí d'Estudis i ha publicat diversos estudis sobre l'economia de Menorca, especialment sobre el sector primari, entre ells *La situació econòmica i social del camp de Menorca*, Unió de Pagesos (1992), *Les enquestes agroramaderes de Menorca: els ensenyaments d'un període de crisi (1988-2000)*, a Revista de Menorca (2002) i *Los retos de la viticultura en Baleares, 1836-1936*, a Revista de Historia Agraria (2009). Adquirí coneixement pràctics sobre el tema els quatre anys que fou Coordinador d'Agricultura del Consell Insular de Menorca. També ha estat vocal del Consell Regulador del Formatge de Maó-Menorca. És professor associat de la Universitat de les Illes Balears i exerceix professionalment com a Interventor d'Administració Local. Actualment està treballant en un projecte de recerca sobre els empresaris menorquins al llarg de la història.